

**СПРАВА «ГОРКОВЛЮК ТА КАГАНОВСЬКИЙ
ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF GORKOVLYUK AND KAGANOVSKIY v. UKRAINE)**

(Заява № 49785/06)

Стислий виклад рішення від 04 жовтня 2018 року

24.07.2001 працівники Приморського РВ ОМУ УМВС України в Одеській області (далі — працівники міліції) здійснили обшук приміщення фірми, де працювала перша заявниця, та вилучили велику кількість харчової продукції, яка належала другому заявнику. Цього ж дня між першою заявницею та працівниками міліції сталася сутічка, в результаті якої вона зазнала тілесних ушкоджень. У зв'язку з цим перша заявниця зверталась зі скаргами до Приморської районної прокуратури м. Одеси, прокуратури м. Одеси, Генеральної прокуратури України та судів з проханням визнати дії працівників міліції незаконними та зобов'язати їх публічно попросити у неї вибачення.

У грудні 2001 року суд направив скаргу першої заявниці до прокуратури Суворовського району м. Одеси, яка відмовила першій заявниці у порушенні кримінальної справи щодо працівників міліції за відсутністю в їхніх діях складу злочину. Перша заявниця намагалася оскаржити цю постанову у судах, проте безрезультатно, оскільки її апеляційна скарга була вочевидь загулена працівниками суду.

Разом з цим у вересні 2001 року щодо першої заявниці було порушено кримінальну справу за підозрою у заподіянні працівникам міліції легких тілесних ушкоджень. До першої заявниці було застосовано запобіжний захід у вигляді підписки про невиїзд, справу двічі повертали на новий розгляд та зрештою через майже вісім років судом її було виправдано, а застосування до неї сили працівниками міліції визнано незаконним та свавільним.

Другий заявник також оскаржив дії працівників міліції щодо незаконної виймки та передавання на зберігання приватній фірмі харчової продукції. Після невдалих спроб оскаржити до органів прокуратури обшук та виймку, другий заявник подав позов до Господарського суду Одеської області, вимагаючи повернення його власності та компенсації за втрачений прибуток. Провадження завершилося ухваленням рішення та встановленням, що виймка була здійснена в рамках кримінальної справи, відкриття якої було визнано незаконним. Крім цього, Господарський суд Одеської області встановив, що державна виконавча служба не вжила жодних заходів для забезпечення виконання рішення про повернення другого заявнику його власності.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) перша заявниця скаржилася за статтею 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) на неprovedення ефективного розслідування на національному рівні її твердження про жорстоке поводження працівників міліції; за пунктом 1 статті 6 Конвенції на надмірну тривалість кримінального провадження щодо неї, а також на порушення статті 2 Протоколу № 4 та статті 5 Протоколу № 7 до Конвенції. Другий заявник скаржився на порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції у зв'язку з виймкою продукції, яка йому належала, передавання її приватній фірмі та на незаконну бездіяльність державної виконавчої служби у зв'язку із невиконанням ухваленого на його користь рішення господарського суду.

Розглянувши скаргу за статтею 3 Конвенції Європейський суд звернув увагу на суперечку між першою заявницею та працівниками міліції, в результаті якої і вона, і працівники міліції зазнали тілесних ушкоджень. Проте лише працівники міліції вважалися потерпілими у зв'язку з цією подією. Європейський суд також вказав, що не було жодних ознак вжиття слідчих дій для встановлення істини та притягнення до відповідальності винних осіб, та на різні процесуальні перешкоди та упущення державних органів, які не дозволили першій заявниці оскаржити постанову прокурора про відмову у порушенні кримінальної справи. З огляду на це Європейський суд констатував порушення статті 3 Конвенції.

Європейський суд констатував порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у зв'язку з тим, що основна затримка у провадженні, понад сім років, була спричинена дворазовим поверненням справи на новий розгляд.

Розглянувши скаргу другого заявника, Європейський суд вказав, що національними судами було встановлено незаконність вилучення працівниками міліції майна другого заявника та його передавання приватній фірмі, а також визнано, що відповідальність за те, що він не міг повернути свої товари та отримати відшкодування, несла державна виконавча служба. У зв'язку з цим Європейський суд констатував порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

Інші скарги заявників за пунктом 1 статті 6, статтею 2 Протоколу № 4 та статтею 5 Протоколу № 7 до Конвенції Європейський суд відхилив як явно необґрунтовані, оскільки вони не виявляли жодних ознак порушення прав і свобод, гарантованих Конвенцією або протоколами до неї.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО,

«1. *Оголошує* скаргу першої заявниці за статтею 3 Конвенції на відсутність ефективного розслідування на національному рівні її тверджень про жорстоке поводження працівників міліції, її скаргу за пунктом 1 статті 6 Конвенції про тривалість кримінального провадження щодо неї та скаргу другого заявника за статтею 1 Першого протоколу про порушення його права власності — прийнятними;

2. *Постановляє*, що немає необхідності розглядати питання прийнятності та суті скарг першої заявниці за: пунктом 1 статті 6 щодо тривалості цивільного провадження щодо неї; статтею 2 Протоколу № 4 щодо застосування до неї запобіжного заходу у вигляді підписки про невиїзд за межі міста; та статтею 1 Першого протоколу щодо вилучення працівниками міліції майна її чоловіка;

3. *Оголошує* решту скарг у заяві неприйнятними;

4. *Постановляє*, що було порушено процесуальний аспект статті 3 Конвенції щодо першої заявниці;

5. *Постановляє*, що було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції щодо першої заявниці у зв'язку з тривалістю кримінального провадження щодо неї;

6. *Постановляє*, що було порушено статтю 1 Першого протоколу щодо другого заявника;

7. *Постановляє*, що:

(а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:

(i) 10 000 (десять тисяч) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись, першій заявниці, пані Ірині Валеріївні Горковлюк, в якості відшкодування моральної шкоди;

(ii) 5 000 (п'ять тисяч) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись, другому заявнику, пану Станіславу Юлійовичу Кагановському, в якості відшкодування моральної шкоди;

(iii) 300 (триста) євро спільно та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись заявникам, в якості відшкодування судових витрат, понесених під час провадження у Суді;

(б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

8. *Відхиляє* решту вимог заявників щодо справедливої сатисфакції».